

970

ՍՆՈՒՆԴ ՀՈԳԵԻՈՐ

Ե Ի

ՅՈՅՍ ԵՐՋԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

Գ Ր Ե Ց

ՎԱՀԱՆ ՔՇՆՅ. ԺԱՄԿՈԶԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ-ԳՐԱՏՈՒՆ Յ. Գ. ՓԱԼԱԿԱՇԵԱՆ

Մեծ Շուկայ, Սրբա Օսայրս

1919

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 311

LECTURE NOTES

BY
J. J. THORNTON

ՍՆՈՒՆԴ ՀՈԳԵԻՈՐ

Ե Ի

ՅՈՅՍ ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԵԱՆ

Գ Ր Ե Յ

ՎԱՀԱՆ ՔՂՆՅ. ԺԱՄԿՈԶԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐԱՆ-ԳՐԱՏՈՒՆ Յ. Գ. ՓԱԼԱԿԱՇԵԱՆ

Մեծ Շուկայ, Սբրու Օսալար

1919

U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE

GENERAL INVESTIGATION REPORT

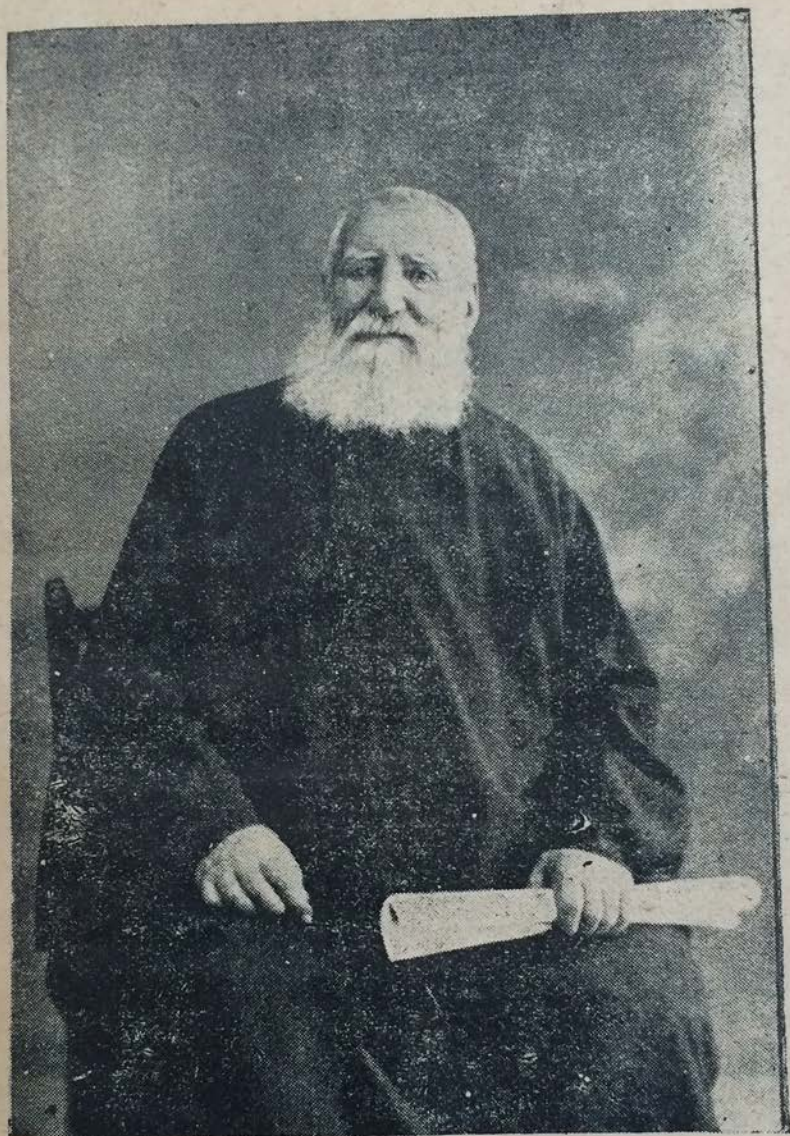
NO. 107

UNITED STATES GOVERNMENT

1918

WASHINGTON

ՎԱՀԱՆ ԻՀՆՅ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

ՅԱՌԱԶԱԲԱՆ

*Բարեսեր ղնթերցողներ
եւ Արդարասեր բարեկամներ*

Անցեալ տարի *Հասպտեր Հոգեւոր* թուղթիս մէջը գրած եւ խոստացած էի թէ *Սընունդ Հոգեւոր* անունով թուղթ մը հրատարակելու մտադիր եմ. նաեւ գրած էի թէ Սաղմոս ՃԼԱ. գլուխին վերջին տունին գրութիւնը համառօտիւ մը պիտի բացատրեմ: Գրուածը այս է. «Անդ ծագեցից եղջիր ի Դաւիթ, պատրաստ արարից ըզնրագ օծելոյ իմոյ, թեմամեաց սորա զգեցուցիչ զամօթ եւ ի վերա նորա ծաղկեացի սրբութիւն իմ»: Այս խօսքերը մի հօտ եւ մի հովիւ ըլլալու խորհուրդին կը պատկանին: Քրիստոս Փրկիչ տակաւին աշխարհ չեկած, մարգարէներն Ս. Հոգւոյն շնորհիւ բոլոր ըլլայիքները, որ Եհովային ծրագիրը կը կամզեն, գրած էին. բայց մարգարէները մեծաւ մասամբ իրենց գրածներուն իմաստները հասկցած չէին. այս կէտը «Մի հօտ եւ մի հովիւ» անուն տեսրակիս մէջը բացատրած եմ. ուզողները տեսնելու կարող են: «Անդ ծագեցից

եղջիւր ի Դաւիթ»: Ասուած հասկցնել ու-
 զած է թէ երբ որ մի հօս եւ մի հովիւ ընե-
 լու ըլլամ, Դաւիթին նման մարդ մը պիտի
 ընտրեմ, այն մարդը շնորհներովս պիտի զար-
 դարեմ, այն մարդը իմին օծեալիս՝ Յիսու-
 սին հրագր պիտի ընեմ: Ըսել կ'ուզէ թէ
 իմին ընտրած մարդս Յիսուսին խօսքերը եւ
 վարդապետութիւնները ուղիղ կերպով պիտի
 բացատրէ, ահա այս բանին համար
 Յիսուսին հրագր պիտի կոչուի: «Պաս-
 րաս արարից ըզնրագ օծելոյ իմոյ»: Օծեա-
 լը Յիսուս Փրկիչն է, Օծեալին հրագր Աս-
 սուծոյ ընտրելիք մարդը պիտի ըլլայ, այն
 մարդը Ս. Հոգւոյն շնորհիւ Յիսուսին հրա-
 մա»ները նեմարտապէս բացատրելով՝ կա-
 տարեալպէս պիտի հասկցունէ: Ահա՛ անոր
 այս ընթացքին համար, Յիսուսին անիրաւ
 թշնամիներուն նման շատ մը տգէտ, մոլոր-
 եալ հակառակորդներ պիտի ունենայ, որոնք
 զինքը պիտի ծաղրեն, պիտի նախատեն եւ
 ջրհեղուղին մարդոց նման բնաւ չպիտի հա-
 լասան այն մարդուն խօսքերուն. բայց վերջը
 եհովա Տէրը՝ շատ մեծ հրաշքով մը՝ արդա-
 րութիւնը ծաղկեցնելով եւ նեմարտութիւնը
 փայլեցնելով, այն մարդուն բոլոր ատելի-
 ները պիտի խպնեցնէ. ահա այս պատեա-

ուա գրել տուած է թէ, «Թ՛ւնամեաց նորա
 զգեցուցից զամօթ եւ ի վերայ նորա ծաղ-
 կեցի սրբութիւն իմ»: «Ի ծագել արեգական
 կորնչին աստեղք» պիտի ըլլայ: Աստուած ի-
 րեն ընտրելիք մարդուն համար այսպէս գրած
 է. իմ ծառաա ըլլալդ քեզի քիչ է, քեզ ազ-
 գերուն լոյս պիտի տամ, թագաւորներուն ըս-
 տինքր պիտի ծծես. եւ կոչեցիս քեզ զանուն
 նոր որ Տէր անուանեսցէ: Լիբանանին փառ-
 քը քեզի պիտի գայ, եւայլն, եւայլն: Ասոնց
 նման հարիւրներով, հազարներով մարգա-
 րէութիւններ կան որոնք մի հօտ եւ մի հովիւ
 ըլլալուն համար գրուած են, տակաւին կա-
 տարուած չեն եւ դեռ նոր պիտի կատար-
 ւին: Ահա՛ այս բաներուն համար գրուած
 են թէ եղիային Երկինք նոր եւ երկիր նոր,
 եղիցին յեսինք առաջինք եւ առաջինք յե-
 սինք: Ամենայն ձորք լցցին եւ ամենայն բը-
 լուրք խոնարհեցին, եղիցին ամենայն դժ-
 տարինք ՚ի դիւրինս. եւայլն, եւայլն:

Ամենէն աւելի Եսայեայ Կայծակնամա-
 ֆուր Մարգարէն շատ փայլուն մարգարէու-
 թիւններ գրած է, մի հօտ եւ մի հովիւ ըլ-
 լուն համար. եւ քուկին պարիսպներդ թան-
 կագին քարերով պիտի շինեմ, քեզ շափի-
 ղաներով պիտի հիմնեմ. եւայլն, եւայլն:

Պէ՛տք է որ մեր այս բոլոր գրութիւններուն կատարելապէս հաւատարմով, յոյսով եւ ազնկալութիւնով Յիսուսին ընելի՛ք կարգադրութիւններուն սպասե՛նք ու անոր օգնութիւնները խնդրե՛նք: Ծննդոց գիրքին ժե. գրութիւնը գրուած է. Աստուած հայր Աբրահամին ըսաւ թէ փոկին սերունդդ իրենցը չեղած ազգի մը չորս հարիւր տարի ծառայութիւն պիտի ընեն, վերջը հրաճե՛նքով պիտի ազատին, բայց բացատրութիւն տուած չէր, թէ ինչպէս պիտի ըլլայ: Այսպէս ալ մարգարէները շատ մը մարգարէութիւններ գրեցին, բայց անոնց իմաստները չհասկցան, օրը, ժամը չգիտցան, որովհետեւ Եհովա Տէրը այնպէս տնօրինեց. զոր օրենակ. Յիսուս Փրկիչը խոստացաւ ըսաւ թէ մի հօտ եւ մի հովիւ պիտի ընեն. ի՞նչպէս պիտի ընէր, եւ ո՞ր դարուն մէջը պիտի ընէր, յայտնի չըրաւ, միայն թէ Յովհաննու յայտնութեան գրքին մէջը ըսաւ թէ անա՛ դամ եւ իբրեւ զգող, երանի՛ որք իցեն արթունք: Այս խօսքերէն յայտնի է որ պատահելի՛ք դէպքերը ծածուկ պիտի մնային. Յիսուս Փրկիչը առաքելներուն ներկայութեանը այսպէս ըսաւ. «Գոհանամ գէ՛ն, Հա՛յր, Տէր Երկնի եւ Երկրի, զի ծածկեցիր զայս իմաստնոց եւ գիտնոց

Եւ յայնեցեք տղայոց»: Ինչպէս որ մառդե-
 դութեան խորհուրդը այն ասեցի գիտնա-
 կաններէն ծածուկ պահուեցաւ, այսպէս ալ
 մի հօտ եւ մի հովիւին վերաբերեալ գիտու-
 թիւնները ժամանակիս գիտնականներէն ծա-
 ծուկ պահուեցան: Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ
 թէ Ասուած իմաստութեամբ իւրով իմաս-
 տութիւն աշխարհիս այսորիկ յիմարեցոյց.
 նորէն այնպէս պիտի ընէ: Ըսել կ'ուզեմ
 թէ պէտք է որ մենք սուրբ գրոց խօսքերուն
 հաւատարմով, շարունակ բարիքներ գործելու
 աշխատինք, որպէս զի Ասուծմէ վարձա-
 սքուելու կարողանանք: Որոնք որ այս գրու-
 թիւններէս հոգեւոր ուրախութիւններ զգա-
 լու ըլլան, այնպիսիներէն կը խնդրեմ որ
 մեր հոգեւոր գործին յաջողութեանը համար
 Ասուծոյ օգնութիւնները խնդրելու յօժարին:

ՎԱՀԱՆ ՔԶՆՅ. ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ

Զնչկածակցի

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԽՕՍՔԵՐԸ

Տեսիլքս մէջը փառաւոր դէմով
մարդ մը երեւնալով, հետեւեալ
խօսքեր խօսեցաւ ինծի.

Ք

Քրիստոս բարի խնդիրդ կատարեց,
Պաշտօնապէս այսօր զիս քեզի խաւրեց,
Պատուէրներս հասկըցունես պատուիրեց,
Քեզի յորդոր խօսելու յանձնարարեց:

Ր

Րաբունապետ Յիսուս Քրիստոս Տէրը
ինծի յայտնեց իրեն հրամանները,
Ազգ մը պիտի ընէ բոլոր ազգերը,
Պիտի լուսաւորէ ժողովուրդները:

Ի

Ինչպէս որ Յովսէփ արգարը ատեցին,
Եղբայրները անիկա կողոպտեցին,
Վերջը իբրև գերի մը վաճառեցին,
Նենգութիւններով հայրերնին խաբեցին:

Ս

Սուրբ Յովսէփին նման պիտի դօրանաս,
Քու բոլոր վիշտերէդ պիտի մերկանաս,

Աստուծոյ շնորհքին պիտի տիրանաս,
Երջանիկ ապագայ պիտի ունենաս :

S

Տէր Յիսուսը զիս այսօր քեզի խաւրեց,
Հրամանները ինձի բացատրեց,
Քեզի իմացնելու յանձնարարեց,
Անհոգ եղիր, թերութիւններուդ ներեց :

Ո

Որովհետև դուն սրտով ազօթեցիր,
Յիսուսին օգնութիւնը խնդրեցիր,
Բարի բաղձանքներդ անոր յայտնեցիր,
Իմ վիշտերս դարմանե՛ս՝ ազաչեցիր :

Ս

Սիրելի՛ տառապեալ, հաւատա՛ ինձի,
Յիսուս օգնութիւն պիտի բնէ քեզի,
Խօսքերը պիտի իմացնեմ քեզի,
Դուն լրովին մխիթարուիս որպէսզի :

Ի

Ինչպէս որ Աստուած Մովսէսը ընտրեց,
Փարաւոն թագաւորին գեստան խաւրեց,
Հրամանները անոր յանձնարարեց,
Փարաւոնը ուղղութեան հրաւիրեց :

Խ

Խարդախ Փարաւոնը շատ հպարտացաւ,

Մովսէս մ ըզարէին հակառակեցաւ,
Աստուծոյ շնորհքին յարգը չը գիտցաւ,
Չարութիւններ գործելով կործանեցաւ :

Ո

Որոնք որ արդարութիւնները ատեն,
Աստուծոյ ընտրեալները նախատեն,
Ինքըզինքնին մահուան կը դատապարտեն,
Ամբարիշտներ կը լինին ամէն տտեն :

Ս

Սաւուղը Դաւիթին հակառակեցաւ,
Արդարութեան ճանապարհէն հեռացաւ,
Չարութիւն գործելէն չզազրեցաւ,
Պատիժի, պատուհասի արժանացաւ :

Ք

Քրիստոս Փրկիչը զիս քեզի խաւրեց,
Հրամանը յայտնելու յանձնարարեց,
Դատը ես պիտի տեսնեմ, հրամայեց,
Հրամանս թող կատարէ պատուիրեց :

Ե

Ես Յիսուսին քովը ծառայ եղած եմ,
Դաբրիէլ հրեշտակապետ կոչուած եմ,
Յիսուսին հրամանը կատարած եմ,
Այսօր յատկապէս քեզի զրկուած եմ :

Ր

Րարունապետ Յիսուսը քեզ սիրած է,
 Քեզ աշակերտ ընելու ընտրած է,
 Իրեն կամքը ինձի յայտնի ըրած է,
 Հաւանութիւնդ առնել որոշած է:

Ը

Ըսել կ'ուզեմ թէ որ հնազանդ ըլլաս,
 Յիսուսին առաքեալը պիտի ըլլաս,
 Ազգերուն առաջնորդը պիտի ըլլաս,
 Ապագային երջանիկ պիտի ըլլաս:

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
 ՀՐԱՅԱԼԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

Իմին պատասխաններս.

Հ

Հրաշալի խօսքերուդ հաւատացի,
 Տկար մտքիս մէջ տեղաւորեցի,
 Հոգևոր մեծ ուրախութիւն զգացի,
 Ինքըզինքս շատ երջանիկ կարծեցի:

Հրեճակի պատասխաններս.

Ր

Րարունապետ Յիսուսին հաւատացիր,

Անոր սիրոյն արժէքը ճանաչեցիր ,
 Սրտով քահանայութիւն խնդրեցիր ,
 Բարի բաղձանքներդ անոր յայտնեցիր :

Ա

Աստուծոյ որդւոյն պատուէրը կատարես ,
 Ինքըզինքդ սիրով անոր նուիրես ,
 Հրամանը պիտի կատարեմ գրես ,
 Քեզի թերահաւատութիւն չի բերես :

Ծ

Շնորհք և օրհնութիւն պիտի ստանաս ,
 Պատգամներ գրելու պիտի կարենաս ,
 Բայց հակառակորդներ պիտի ունենաս ,
 Շատ ծանր վիշտերու պիտի դիմանաս :

Ա

Աստուծոյ կամքը պիտի բացատրես ,
 Ժողովուրդը ուզողութեան պիտի բերես ,
 Շատ նախատինքներու պիտի համբերես ,
 Դուն զքեզ հեզութեամբ պիտի զարդարես :

Լ

Լաւ խելամուտ եղիր դուն այս խօսքերուն ,
 Յիսուսին բոլոր քարոզութիւններուն ,
 Լոյս պիտի տարածես ժողովուրդներուն ,
 Նաև ամէն տեսակ հեթանոսներուն :

Ի

Իմ խօսքերս միտքդ պահես, չի մոռնաս,
 Միֆթի խանը երթաս, սենեակ մը կենաս,
 Մինչև որ ինձմէ հրաման ստանաս,
 Այնուհետև ընելիքներդ գիտնաս:

Գ

Գիացած եղիր, ես այն տեղը պիտի գամ,
 Քեզի թուրքերէն խրատներ պիտի տամ,
 Դուն ըսես թէ խօսքերուդ կը հաւատամ,
 Քուկին զրկած տեղդ մեծ սիրով կ'երթամ:

Ո

Որովհետև մեծ դործեր պիտի տեսնես,
 Լսողները շատ պիտի զարմացունես,
 Դուն զքեզ առաքեալ պիտի ցուցունես,
 Յիսուսին կամքը պիտի հասկցունես:

Ր

Րաբու պես Յիսուս Քրիստոս Տէրը,
 Ինձի յայտնի ըրած է գազանիքները,
 Ազգ մը պիտի ընէ բոլոր ազգերը,
 Պիտի միաւորէ ժողովուրդները:

Ծ

Ծիծաղելի պիտի ըլլաս չարերուն,
 Ամբարիշտ անկրօն, և տգէտներուն,
 Կեղծաւոր, ստախօս, մոլորեալներուն,

Վերջը հովիւ պիտի ըլլաս ազգերուն :

Ե

Իմին պատասխաններս.

Ես Միֆթի խանին մէջ պիտի սղասեմ,
Այն տեղը ես սերեակ մը պիտի վարձեմ,
Երբոր քուկին վերջին խօսքերդ լսեմ,
Վերջնական պատասխանս քեզի կ'ըսեմ :

Ր

Րաբունապետ Յիսուս Քրիստոս Տէրը,
Ինձի թող պարգևէ իր շնորհները,
Որպէսզի կատարեմ հրամանները,
Կարողանամ քարոզելու իր սէրը :

Ը

Ընդունեցի քուկին հրամաններդ,
Միֆթի խանը գնալու պատուէրներդ,
Կ'աղաչեմ շուտ բերես նոր պատգամներդ,
Կենդանացուցիչ զօրաւոր գեղերդ :

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴԻ ԿԸ ՆՈՐՈԳԵՆ ՍՐՏԵՐԸ

Կ

Հրեւակին պատասխաններ

Կենդանի է Տէրը, պիտի զօրանաս,

Հնաչքներ գործելու պիտի կարենաս,
Դուն այս մասին բնաւ կասկած չ'ունենաս,
Յիսուսէն շնորհքներ պիտի ստանաս :

Ը

Ըսել է՞ ուզեմ բնաւ չը յուսահատիս,
Չըլլայ որ տարակուսելով վըհատիս,
Խաչիգ ծանրութեանը համար գանգատիս,
Փանտերուն աթոռներուն վրայ նստիո՞ւ :

Ն

Նոյ նահապետին ես անձամբ գնացի,
Աստուծոյ պատուէրները հասկցուցի,
Ջրհեղեղ պիտի ըլլայ իմացուցի,
Տապան մը շինելու յանձնարարեցի :

Ո

Ուղիղ սրտով այն ալ գործի սկսաւ,
Մեծ տապան մը շինելու աշխատեցաւ,
Կատարելագործելու կարողացաւ,
Վերջը մեծ պատուհասէն փրկուեցաւ :

Ր

Րաբունապետ Յիսուսը քեզ ընտրեց,
Իրեն պատգամները ինձի պատուիրեց,
Քեզի իմացնելու յանձնարարեց,
Քու անունդ նոր Նոյ մարգարէ գրեց :

Ո

Որովհետև դուն շատ պիտի զօրանաս ,
Մեծ գործեր տեսնելու պիտի կարենաս ,
Իմ խօսքերս միտքդ պահես չի մոռնաս ,
Որպէս զի միշտ քարոզելու կարենաս :

Գ

Գիտցած եզիր , Աբրահամին գնացի ,
Աստուծոյ պատգամները հասկցուցի ,
Շատ անգամներ զինքը մխիթարեցի ,
Բազմաթիւ փորձանքներէր ազատեցի :

Ե

Ենովային որդին , Քրիստոս Տէրը ,
Ինծի յայտնեց կենսատու պատգամները ,
Դուն պիտի քարոզես հրամանները ,
Պիտի լուսաւորես հեթանոսները :

Ն

Նոր Յովնան մը պիտի ըլլաս ազգերուն ,
Սէր պիտի քարոզես ժողովուրդներուն ,
Լաւ խելամուտ եզիր դուն այս խօսքերուն ,
Յիսուսին գործելեք նոր հրաշքներուն :

Ս

Իմին պատասխաններս
Սուրբ խօսքերդ լսելով կազդուրուեցայ ,
Հետզհետէ խիստ շատ քաջալերուեցայ ,

Կարծեցի թէ մեռեալ էի ողջնցայ,
Անպատմելի ուրախութեամբ լցուեցայ :

Ր

Րարունապիտ Յիսուսը պիտի սիրեմ,
Հրամանը սիրով պիտի կատարեմ,
Ինձի պատուիրածներդ պիտի գրեմ,
Կրօնական ժողովին պիտի խաւրեմ :

Հրեւակին պատասխաներք .

Տ

Տէր Յիսուսը քեզ պիտի զօրացունէ,
Փրկութիւնդ պիտի ապահովցունէ,
Զիս քեզի դեկավար պիտի կեցունէ,
Հրամանները պիտի հասկցունէ :

Ե

Երանելի պիտի կոչուիս ազդերէն,
Աստուածասէր բոլոր ժողովուրդներէն,
Բայց պիտի նախատուիս անիրաւներէն,
Կեղծաւոր մոլորեալ չարագործներէն :

Ր

Րարունապետ Յիսուսը նախատեցին,
Մեսեան ըլլալը չի ճանաչեցին,
Չարագործները անիկա խաչեցին,
Ամբարիշտներ ըլլալնին հաստատեցին :

Ը

Ըսեւ կ'ուզեմ դուն ուրախ պիտի լինիս,
 Քրիստոսին օրինակ պիտի լինիս,
 Շատ անիրաւներէն պիտի մերժուիս,
 Վերջը բոլոր ազգերէն պիտի սիրուիս:

ՄԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԻ

ԿԸ ՄՁԱԿԵՆ ՍՐՏԵՐԸ

Կ

Կոյս Մարիամին տունը ես գնացի,
 Եհովային խօսքերը հասկցուցի,
 Զինքը յորդորելով քաջալերեցի,
 Ուրախալի պատասխանը լսեցի:

Ը

Ըսեւ կ'ուզեմ մաքուր սուրբ սիրտ ունենաս,
 Մարիամին նման հաւատք ունենաս,
 Հպարտութիւններէն շատ զգուշանաս,
 Որպէս զի արդար ըլլալու կարենաս:

Մ

Մարիամը ուրախութեամբ լեցուեցաւ,
 Իմ խօսքերէս բնաւ չի կասկածեցաւ,

Սուրբ Հոգւոյն շնորհներովը զօրացաւ,
Յիսուսին Մայր ըլլալու արժանացաւ :

Ը

Ըսել կ'ուզեմ, դուն ալ անոր պէս ըլլաս,
Հեզ և խոնարհ խիստ շատ համբերող ըլլաս,
Կասկածող, արտնջող, բարկացող չ'ըլլաս,
Որպէս զի փառքերու արժանի ըլլաս :

Ծ

Ննորհները Տէր Յիսուսը կը զրկէ,
Խոնարհ մաքուր եղողներուն կը զրկէ,
Իր դուռները բաղխողներուն կը զրկէ,
Չարագործները շնորհքէն կը զրկէ :

Ա

Աստուծոյ Որդիին հաւատացած ես,
Հաւատքդ գործքովդ ապացուցած ես,
Անոր օգնութիւնները խնդրած ես,
Ողորմութիւններուն արժանացած ես :

Կ

Կենսատու Փրկիչը քեզ պիտի փրկէ,
Ատեն ատեն զիս քեզի պիտի զիէ,
Քեզ ուրախութիւնով պիտի պսակէ,
Ազգերուն հովիւ պիտի նշանակէ :

Ե

Երանելի խօսքերս միտքդ պահես ,

ՄՆՈՒՆԴ ՀՈԳԵԻՈՐ անուհով թուղթ գրեա,
 Վերջը Կրօնական ժողովին խաւրես,
 Ուշադրութիւններնին հրաւիրես :

Ն

Նոր Մովսէս մը պիտի ըլլաս ազգերուն,
 Լոյս պիտի տարածես ժողովուրդներուն,
 Խաւարին մէջ մնացած հոգիներուն,
 Մօտաւոր, հեռաւոր հեթանոսներուն :

Մ

Մոլորեալները թմրած պիտի մնան,
 Հոգևոր աչքերնին չպիտի բանան,
 Պատուհասով աչքերնին պիտի բանան,
 Մոլորեալ ըլլալնին պիտի հասկնան :

Տ

Տէր Յիսուսին պատուէրները կատարես,
 Քեզի թերահաւատութիւն չբերես,
 Քուկին անձգ խոնարհութեամբ զարդարես,
 Որպէս զի դուն մնաս միշտ պայծառ երես :
 Խմի պատասխաններս .

Ք

Քրիստոս օգնական թող ըլլայ մեզի,
 Չարչարանքներու դիմանամ որպէս զի,
 Երախտապարտ եմ ես յաւիտեան քեզի,
 Իմ վիշտերս դարմանեցիր վասն զի :

ՀԻՅՕՏԱԿԻՆ ԱՍՏՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ե

Ես մարտ ամսուն մէկին քեզի պիտի գամ,
 Քեզի թուրքերէն խրատներ պիտի տամ,
 Ընելիքներդ քեզի ցոյց պիտի տամ,
 Բարի բաղձանքիդ գոհացում պիտի տամ:

Բ

Բարունապետ Յիսուս Քրիստոս Տէրը,
 Պիտի զրկէ քու վէրքերուդ դեղերը,
 Սիրով կատարես դուն հրամանները,
 Կենդանութիւն պարգևող պատուէրները:

Ը

Ըսած խօսքերս մեծ սիրով կատարես,
 Յիսուսին խօսքերը միշտ միտքդ բերես,
 Բոլոր խօսքերնիս ոտանաւոր դրես,
 Օրինակ մը քուկին հայրիկիդ խաւրես:

Տեսիլք լուսաւ-

Յ

Հազար ութը հարիւր ութսունը վեցին,
 Յունվար ամսուն լման քսանը եօթնին,
 Զայս գրեցի շնորհիւ աստուածային,
 Յայտնութիւնը եղած տունը աօքթորին:

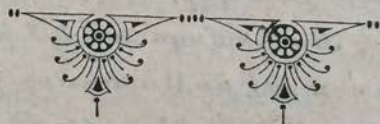
Ազնիւ ընթերցողք, այս վերոգրեալ յայտնութիւնը ինծի եղած բոլոր յայտնութիւններուն առաջին յատնութիւնն է. այս յայտնութենէն քառասուն օր վերջը թուրքերէն վերնագրով յայտնութիւն մը եղած է, որուն անունը հրեշտակին հրամանին համաձայն « Բուհանի գանտիլ » գրած եմ. Յիսուս Փրկիչը մէկ պարագայի մը մէջ այսպէս ըսաւ. « Ամենայն տունկ զոր ոչ տընկեաց Հայր Իմ Երկնաւոր խլեսցէ. ըսել կուզեմ թէ, թէ որ իմ գրութիւններու չնորհքը Աստուծոյ կողմէն ինծի տրուած են, անտարակոյս երկնային նշաններով և հրաշքներով պիտի հաստատուին և պիտի արգիւնաւորուին, ապա թէ ոչ ապարդիւն պիտի մնան: Զոր օրինակ. թէ որ Եհովա Տէրը ջրհեղեղը չըներ, Նոյեան տապանը արժէք մը չը պիտի ունենար. այսպէս ալ թէ որ Եհովա Տէրը իմին արդար դատս չը տեսնէ իմ գրութիւններս անարժէք պիտի մնան: Մինչև ցարգ թէ հայերէն և թէ թուրքերէն քսանէ աւելի յայտնութիւններ եղած են տառապետլիս. այս բոլոր յայտնութիւններէն միայն հինգ հատ տպել տալու կարողացած եմ ցարգ. թէ որ Տէրը կամենայ, մընացեալ յայտնութիւնները հետզհետէ տպել տալու պիտի աշխատիմ: Անցեալ տարուան թուղթերէս որոնք որ ուզելու ըլլան, ինձմէ ստանալու

կարող են : Անցեալ տարի երեք թուղթ հրատարակեցի և ցրուեցի . «ակնոց հոգեւոր , գաւազան հոգեւոր , և լապտեր հոգեւոր» . այս թուղթերս նախորդ թուղթերուս նման գիտնական կարծուածներու կողմէն չգնահատուեցան , բայց վերջը պիտի գնահատուին , զօր օրինակ , Յիսուս Փրկիչը որքան ատեն որ այս աշխարհի մէջն էր , աւոր քարոզութիւնները և հրաշագործութիւնները գիտնականներուն կողմէն չի գնահատուեցան , բայց վերջը գնահատուեցան . այս բաներուն համար Յիսուս Փրկիչը ըսաւ թէ , յորժամ բարձրացայց յերկրէ , յայնժամ զամենեսեան ձգեցից առ իս . այսու ամենայնիւ ըսել կուզեմ թէ իմին դատրս տեսնուելէն վերջը իմին գրութիւններս պիտի գնահատուին : Զրհեղեղին մարդիկները ընաւ երբեք Նոյեան տապանին արժէքը չի գնահատեցին , բայց վերջը շատ զղջացին . ամէն բանի վախճանը գովելի է . ես համոզուած եմ թէ իմին գրութիւններուս արժէքը Աստուծոյ շնորհիւր վերջը պիտի հասկցուին : Մի հօտ և մի հովիւին առաջնորդը ըլլալիք մարդուն համար Եհովա Տէրը այսպէս գրել տուած է . վրանիդ տեղը լայնցուր , չուաններդ երկարեցուր և ցիցերդ ամրացուր , ևայլն , ևայլն . շատ մը խոստումներ ըրած է . Յիսուս Փրկիչը այսպէս ըսաւ . «որ ասիցէ բան Որդւոյ մարդոյ , թողցի նմա , բայց որ հոյհոյեացէ

Հոգևոյն Սրբոյ, մի թողցի նմա»: Ըսել կ'ուզեմ
 թէ Սուրբ Հոգևոյն շնորհներովը գրուած գրու-
 թիւնները յիմարութիւններ համարողները Սուրբ
 Հոգևոյն շնորհները նախատողներ կը համարուին .
 հարկաւ այնպիսիները իրենց տրուելիք հատու-
 ցումները ուշ կամ կանուխ Եհովայէն պիտի ըս-
 տանան :

Մնամ հիմարուրց մշտնջենարո գոհ
 եւ կեկդակի ևահասակ
 Վ.Ս.Հ.Ա.Ն ԳԻՃԵՅ. Ժ.Ս.Մ.Ա.ԿՈՉԵԱՆ
 Չմշկածագցի

Հազար ինը հարիւր քսանը իննին ,
 Օրն Չորեքբարթի Մայիսի մէկին ,
 Գրութիւնս յանձնեցի տպարանին ,
 Յովնանու Գ. Փալագաշեանին :

ՐՈՒՀԱՆԻ ԽԷՆՏԻԼ ԻՆԱՆՍՆԼԱՐԱ

Ողջամիտ և բարեսէր ընթերցողներ .
անցեալները հրատարակած թուղթիս մէջը խոս-
տացած էի թէ թուրքերէն բարբառովյ տյտնու-
թիւն մը տպել տալու պիտի աշխատիմ . ահա այս
օր խոտումունքս կատարելու կաշխատիմ :

Եհովվա Տէրը Նոյ նահապետին հրամանեց թէ
Դուն տապան մը շինելու աշխատիո և ժողովուր-
դը ուղղութեան հրաւիրես . հարիւր քսան տարի
ժամանակ, միջոց կուտամ քեզի . վերջը ջրհեղեղ պի-
տի ընեմ . այսպէս ալ Յիսուս Փրկիչը տառապեա-
լիս հրաման ըրաւ թէ մի հօտ և մի հովիւ պիտի
ընեմ : Բայց քառասուն տարիէն աւելի ժամանակ-
ներ պիտի անցնին . պէտք է որ Դուն պաշտօնա-
կան դրութիւններով իմին հրամաններս պաշտօ-
նական մարմիններու տեղեկացունես և անոնց
ուշադրութիւններնին հրաւիրես . ժամանակ, ժա-
մանակ իմին հրամաններս անոնց ներկայացնե-
լով բացատրես , թէպէտև անոնք քուկին գրած-
ներուդ կարեւորութիւն չը պիտի տան , ջրհեղե-
ղի մարդոցը նման քեզ պիտի ծաղրեն և պիտի
նախատեն , բայց պէտք է որ դուն , շարունակ համ-

բերելով պարտաւորութիւններդ սիրով կատարելու աշխատիս: Ինչպէս որ ես մեծ հրաշքով մը Մովսէս մարգարէս իրեններովը միասին Փարաւոնին ձեռքէն ազատեցի և Փարաւոնը իրեն զօրքերովը միասին կարմիր Ծովուն մէջ ընկզմեցի, այսպէս ալ քեզի չարիք ընողները վերջը խայտառակութեան ծովին մէջը պիտի ընկզմեմ: Ճշմարտութիւնները պիտի փայլեցունեմ, արդարութիւնները պիտի ծաղկեցունեմ, Տէրը ըլլալս պիտի ճանչցունեմ, Դաւիթ մարգարէին գրածները պիտի իրականացնեմ: Քեզի և քու անկեղծ համակիրներդ պիտի ուրախացնեմ, սուգերն իդ ցնծութեան պիտի դարձնեմ. այսպէս բոլոր ազգերը ուրախացնելով, մի հօտ և մի հովիւ պիտի ընեմ: Այս բոլոր խօսքերը ինծի եղած յայտնութիւններուն մէջ յիշուած և կրկնուած են:

Հայերէն բարբառով եղած յայտնութիւնները ութը հատ են. բայց թուրքերէն բարբառով եղած յայտնութիւնները տասնևչորս հատ են: Ամէնքն ալ վերնագիրներով գրուած են: Տիրական յայտնութիւններ կան և հրեշտակի ձեռամբ եղած յայտնութիւններ կան, ամէնքն ալ զատ զատ, սրտաշարժ վերնագիրներով գրուած են: Բաց ի այս յայտնութիւններէն, իմին խնդրոյս վերաբերեալ շատ մըն ալ ուրիշ թուղթեր գրած եմ և տպել տուած եմ: Անոնք պատմութիւններ և տե-

զեկութիւններ են, որոնք թէ հայերէն և թէ թուրքերէն վերնագիրներով գրուած են:

Այս յայտնութիւնները և ասկէ առաջ եղած դերուած եղած են: Յետոյ տեսիլքով հրաման առնելով Ղևոնդ Եպիս. Շիշմանեանէն քահանայ ձեռնադրուեցայ: Երկու տարի վերջը, թուրքերէն նոր յայտնութիւն մը ըլլալով հրաման տրուեցաւ, որպէս զի Ակնայ քաղաքը երթամ և թէ որ այն կողմերը զիս ուզելու ըլլան, տարի մը այն տեղը մնամ: Զիս տանող ջորեպանը, Կամարակապ գիւղը բարեկամ մը ունէր, հոն գրնացինք: Երեկոյին եկեղեցի գնացի: Այն տեղի Տէր Գարեգին քահանան զիս իրեն տունը տանելով հիւրասիրեց, քննեց հասկցաւ: Ու՞ր պիտի երթաս ըսաւ: Չեմ գիտեր ըսի, բախտը ուր որ տանելու ըլլայ հոն պիտի երթամ: Այն ալ ըսաւ թէ Ապուչէիս գիւղը քահանայ կուզեն: Ես թաղականներուն լուր կը զրկեմ, անսնք կուզան, քեզ հոն կը տանին և այն տեղը կը մնաս: Վերջապէս Ապուչէիս թաղականներուն նամակ գրեց, անոնք ալ եկան զիս առին իրենց գիւղը տարին: Վերջը առաջնորդէն հրաման առնելով զիս իբրև քարոզիչ ընդունեցին: Ես տարի մը հոն կենալու խոստացայ: Տարի մը ուխտանաչներով ապրեցայ: Ամէն կիւրակէ քարոզ կը խօսէի: Քաղա-

քին և մօտակայ թաղերուն ժողովուրդը հետըզ-
հետէ այն տեղը խուժեցին. ահա այս բանին հա-
մար քաղաքին եկեղեցիները մարդ չէր մնար :
Քահանաները նիւթապէս վնասուեցան, պնակի և
գանձանակի հասոյթներէն զրկուեցան . առաջ-
նորդին բողոքեցին . աշխարհ ամենայն զկնի նո-
րա գնաց, ըսին : Առաջնորդը, կամայ ահամայ,
քաղաքապետին բողոքեց : Ահա այս պատճառնե-
րով ձերբակալուեցայ և տարիուկէս Խարբերդի
բանտը մնացի : Կառավարութիւնը մանրամաս-
նաբար քննութիւններ կատարեց : Ձիս անպարտ
ճանաչելով, Պատրիարքարան զրկեց, որովհետև
այն տեղէն զիս ուզած էին : Չը մոռնամ ըսելու
թէ Ապուչէխ գիւղին մէջը, և թէ Խարբերդի
բանտին մէջը, հրեշտակին ձեռամբ թուրքերէն
յայտնութիւններով քաջալերուած եմ : Այս յայտ-
նութիւնները պահուած կը մնան : Ահա այս
յայտնութիւններէն քաջալերուելով, ծանր վիշ-
տերու տոկալու կարողացած եմ : Ի սրտէ ջերմա-
պէս կը բարեմաղթեմ որպէս զի Տէրը այս թուղթս
հաւատքով կարգացողներուն միտքերնին լուսա-
ւորելու և սրտերնին նսրոգելու բարեհաճի. ամէն :

Մնամ հիմաւուրց մեհնջեմաւոր զոհ
և կենդանի նահատակ
ՎԱՀԱՆ ՔՇՆՅ. ԺԱՄԱԿՈՉԵԱՆ
Զմեկածակցի

1929 Մայիս 29

Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոց

ՄԵԼԵՔ ՊԵՆԻ ՇԱԶ ԷԹՏԻ,
ՇԻՐԻՆ ԷՄԻՐԼԵՐ ՎԷՐՏԻ,
ԹԱԹԼԸ ԹԷՍԷԼԻ ՎԷՐՏԻ,
ՄԷՃԼԻՍԷ ՊԻԼՏԻՐ ՏԷՏԻ:

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵԼԵՔ ՊԵՆԻ ՇԱՁ ԷԹՏԻ

Մ

Մէլէք թէքրար պանա թէսէլի վերտի ,
Իւրիւեամտա պէնի գուվէթլէնտիրտի ,
Յիսուսըն էմիրլէրինի պիւտիրտի ,
Միւճէրրէթ թէքմիլ էտէսին սէօյլէտի :

Է

Մէլայիք պէօյլէ սէօյլէթի

Էֆէնտիմիգ Յիսուս պէնի կէօնտէրտի ,
Րէսուլլըմա նասիհաթլար վէր տէտի ,
Էմիրլէրիմ օնա պէեան էթ տէտի ,
Իման իլէ իճիրայ էթսին տէտի :

Լ

Լուգֆ էյլէտի թէքրար ֆրիստոս սանա ,
Եէնի էմիրլէրի պիւտիրտի պանայ ,
Պէն տէ կէլտիմ էօյլէեէճէկիմ սանայ ,
Թէքրէր սըտգը իման էթ պանայ :

Է

Էֆէնտիմիգ Յիսուս գարարը վերտի ,
Րէսուլլըմը շազ էտէճէյիմ տէտի ,
Ասլա հէշ գասավաթ էթմէսին տէտի ,
Տավասընը պէն կէօրէճէյլըմ տէտի :

Ք

Քրիստոսըն էմիրլէրի տինլէտին,
 Կէչէն սէֆէր պանա սաղլամ սէօզ վէրտին,
 Րէսուլլըք մանսուպը ալըրըմ տէտին,
 Սէօզլէրին իճիրա էտէրիմ տէտին:

Պ

Պէնիմ թէքմիլ սէօզլէրիմ գապուլ էթտին,
 Թէքմիլ իման իլէ պանա սէօզ վէրտին,
 Պանա ինանտըղըն պէհան էյլէտին,
 Րէսուլլըք մանսուպը ալըրըմ տէտին:

Է

Էֆէնտիմիզ Յիսուս պէօյլէ սէօյլէտի,
 Էմրիմ ըսուլլըմա պէհան էթ տէտի,
 Ամպիօնտան պիր նութք էյլէսին տէտի,
 Էմրիմ էհալիէ պիլտիրսին տէտի:

Ն

Նիհաէէթ սէն ասլա հիչ գօրգմաեասըն,
 Ամպիօնա չըգասըն պաղըրասըն,
 Մէլէք պանա տէրս վէրտի անլատասըն,
 Պէնիմ տավամ կէօրսիւնլէր հալվարասըն:

Ի

Պէնիմ ճեվասըմ.

Իքի կէօզիւմ սօրա պէնի թութարլար,
 Սէօյլէթմէտէն թաշտան թաշա չարփարլար,
 Աղզըմտան պուրնըմտան գան աքտըրըրլար,
 Լէչիմ տէնիգէի պըրագտըրըրլար:

Շ

ՄԵԼԱՅԻՔԻՆ ԵՒ ՎԱՊԱՐԸ.

Շիրին քելամլարըն իշիտէճէքլէր,
 Հէփ գաղէթալարա կէչիրէճէքլէր,
 Ասլա սանա քէտէր վէրմէեէճէքլէր,
 Պիլմիշ օլ Փրկիչէ կէօնտէրէճէքլէր:

Ա

Անլէր սէնի մէճնուէն պէլլէեէճէքլէր,
 Հասթահանէնիղէ կէօնտէրէճէքլէր,
 Սանա սըզընթըլար չէքտիրէճէքլէր,
 Պիր սէնէտէն սօնրա գօյ վէրէճէքլէր:

Չ

Չամիրսիզլէր տույզուսըզ գալաճագլար,
 Բհուանի կէօզլէրի աչմահաճաքլար,
 Չօք սէնէլէր սօնրա ուեանաճագլար,
 Գապահաթլարընը թանըեաճագլար:

Է

Էֆէնտիմիզ Յիսուս եարտըմ էտէճէք,
 Էն սօնընտա սէնին տավան կէօրէճէք,
 Ատալէթլիլէրի սէվինտիրէճէք,
 Չօք հագսըզլարը ըրէզիլ էտէճէք:

Թ

Թիմարխանէտէ պիր երլ գալաճագսըն,
 Օրատա չօք տէստանլար եազաճագսըն,
 Բուհանի մէճլիսէ եօլլահաճագսըն,

Յիսուսըն սէօզլէրի անլատաճագսըն :

Տ

Տինլէմէեճէքլէր ասլա սիզլէրի,
 Չըղնահաճագլար հէփ ատալէթլէրի,
 Յիքրինիզտէ պէլլէեին պու սէօզլէրի,
 Ըռէզիլ էտէճէքլէր քէնտիլէրի :

Ի

Իքի Ֆիքիրլիքտէն չօք սաքընասըն,
 Ապրիլ այտա ամպիօնա չըգասըն,
 Օրատան փէք չօք սէրպէսթ պաղըրասըն,
 Տավամ վարտըր կէօրսիւնլէր անլատասըն :

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԳ

ՇԻՐԻՆ ԷՄԻՐԼԵՐ ՎԷՐՏԻ

Շ

Պէճիմ ճեվապէրիմ,

Շիրին էմիրլերին գապուլ էտէրիմ,
Յիսուսըն սէօզլերի թէքմիլ էտէրիմ,
Էմրի ամպիօնտան պէեան էտէրիմ,
Քէնտիմի Յիսուսա գուրպան էտէրիմ:

Ի

Ինսաֆսըզլար պանսա խօռ պագաճագլար,
Եարալը պաչըմը թաչլահաճաքլար,
Պէնի պիր տիվանէ թանրեհաճագլար,
Իփիլէ գօլլարըմ պաղլահաճագլար:

Ր

Րայմ էյլէսին Յիսուս սէօֆիլ հալըմայ,
Մէհլէմլէր կէօնատէրսին եարալարըմայ,
Եարտըմլար էյլէսին ուշաղլարըմայ,
Իխթիեար պիչարէ տէրուլի պասպամայ:

Ի

Մեղաչիփն ճեվապլարը.

Ինան պանսա Յիսուս սէնի սէվէճէք,
Հէր տէմ սանսա գուվէթլէր կէօնտէրէճէք,

Ուշագլարընա ետրորմլար էտէճէք,
Պապանա չօգ սապըրլար կէօնտէրէճէք :

Ն

Նասըլ քի Աբրահամ պանա ինանտը,
Սըտղը պիւթիւն հագ Ալլահա թափընտը,
Պիր թանէճիք էվլատը գընւմատը,
Օնը գուրպան քէսմէէէ հազըրլանաը :

Է

Էֆէնտիմիզ Յիսուսա ինանտըն,
Օնըն էմիրլէրի թէմամլահասըն,
Ազըր սըգընթըլարա տահանասըն,
Սէնտէ եէնի պիր Աբրահամ օլասըն :

Մ

Մուսա փէյղէմպէր սէօղլէրիմէ գանտը,
Սէվինէրէք Մըսըր չէհիրինէ վարտը,
Փառավօն փատիշահտէն հէչ գօրգմատը,
Ալլահըն էմիրլէրի անլաթտըրտը :

Ի

Իմանսըզ Փարավօն շօք քիպիրլէնտի,
Փէյղէմպէրէ աճը ճէվապլար վէրտի,
Ալլահըրզն քիմ տիր թանըմամ տէտի,
Քէնտիսինի պալըզլարա եէտիրտի :

Ր

Րայհմ էյլէտի Ալլահ մուսալըլարայ,
Եարտըմընը իրսալ էթտի օնլարայ,

Քաղէպէր կէօնտէրոի մըսըրլըլարայ,
Սիգատ վուգուՔսընըզ պու էնվալլարայ:

Լ

Լուգֆ էտէճէք Յիսուս հէփ միլէթլէրէ,
Գըլավուզ էտէճէք սէնի անլէրէ,
Իման էտին պու չօք տօղրու սէօզլէրէ,
Օնա կէօրէ ճէվապլար վէր պիզլէրէ:

Է

Պէնիմ ճէվապլարում.

Էֆէնտիմ Յիսուսա սըզընաճաղըմ,
Էմիրլէրի պիր տէստան եազաճաղըմ,
Տէստանըմ գօյնըմտա սազլաղաճաղըմ,
Ամպիօնա չըզըպ պաղըրաճաղըմ:

Ր

Րահիպ գըեաֆէթինէ կիրէճէկիմ,
Ամպիօնա չըզըպ պէքլէեէճէկիմ,
Սըրասը կէթիրիպ նութք էտէճէկիմ,
Յիսուսըն սէօզլէրի պիլտիրէճէկիմ:

Վ

Վիճտանլը Դաւիթ Ալլահա թափընտը,
Ալլահըն թէնպիհլէրինի սազլատը,
Հէր վազըթ կիւնահլարընը աղլատը,
Իսթէտիքլէրինի Ալլահտան ալտը:

Է

Էֆէնտիմիզ Յիսուս եարտըմ էտէճէք,

Դաւիթ կիպի սէնի սէվինտիրէճէք,
Միլլէթլէրէ հիքմէթլէր կէօսթէրէճէք,
Հէփիսինէ պիր եօլ պէեան էտէճէք:

Ր

Րէսուլլըղըն Յիսուս իսրաթ էտէճէք,
Հէփ միլլէթլէրէ գապուլ էթտիրէճէք,
Լաքին սանա սըգընթը չէքտիրէճէք,
Էն սօնընտա սէնին տավան կէօրէճէք:

Տ

Տէրին ույգուլարտան ուեանաճաքլար,
Րուհանի կէօզլէրինի աչաճաքլար,
Հէփ միլլէթլէր սանա ինանաճաքլա,
Սէնին Րէսուլլըղըն թանըեաճաքլար:

Ի

Ինան պանա Յիսուս սէնի սէվէճէք,
Սէնի եէնի Նոյ փէղէմպէր էտէճէք,
Պիւթիւն միլլէթլէրի սէվինտիրէճէք,
Պիրի պիրի իլէ պիրլիշտիրէճէք:

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԹԱԹԼԸ ԹԵՍԵԼԼԻ ՎԵՐՏԻ

Թ

Թէքրար թէքրար պէն սանա կէլէճէկիմ,
Սանա չօք նասիհաթլար վերէճէկիմ,
Յիսուսըն սէօզլերի պիլտիրէճէկիմ,
Հէփ քասավէթլերին տէֆ էտէճէկիմ:

Ա

Ալլահըն էվլատը սանա պագածաք,
Սանա չօք ֆերասէթլեր եօլլահածաք,
էտէճէքլերին սանա անլատածաք,
Սէնի թէհլիքէլերտէն սագլահածաք:

Թ

Թէնպիհլերիմ ֆիքրինտէ սագլահասըն,
Յիսուսըն սէօզլերի թէմամլահասըն,
Մէլէք պանա տէրս վերտի տուեուրասըն,
Պէնտէ օնա ինանտըմ անլատասըն:

Լ

Լուդֆ էտէճէք Յիսուս հէփ միլլէթլերէ,
Պիր եէնի եօլ կէօստէրէճէք անլերէ,
Արզուհալլար կէօնտէր մէճլիսլիլերէ,

Հէփ սէօզլէրիմ պէեան էյլէ անլէրէ:

Ր

Ըչըզլը սէօզլէրին իշխտէճէ.քլէր .

Չօք հազսըզլար սէնի զէվ.քլէնէճէ.քլէր ,

Պիր տիվանէ կէլմիշ սէօյլէեէճէ.քլէր ,

Անպիօնտան նու.թ.ք էթմիշ տիեէճէ.քլէր :

Թ

Թէրթիպլէրի Յիսուս պանա պիլտիրտի ,

Պէնի մազսուս սանա իրսալ էյլէտի ,

Էմիրլէրիմ իճիրայ էթսին տէտի ,

Սօնը սէլամէթ տիր դօրգմասըն տէտի :

Է

Պէնիմ ճէվապլարըմ

Էֆէնտիմ Յիսուսա սըզընաճաղըմ ,

Էմրի ամպիօնտան տուեուրաճաղըմ ,

Իման էտին պանա եալվարաճաղըմ ,

պէօյլէճէ պօրճումտան դուրթուլաճաղըմ :

Ս

Մէլայիֆին ճէվապլարը .

Սամուէլ փէյղէմպէր պէնի տինլէտի ,

Նասիհաթլարըմ ֆիքրինտէ պէլլէտի ,

Հեղի քահանաեա պէեոն էյլէտի ,

Քէնտիսիսի շազլըզա նաիլ էթտի :

Է

Էսէֆ էթմէ սէն տէ շազ օլաճագոըն ,

Միլլէթլէրէ գըլալուզ օլաճագսըն ,

Լաքին չօք սէնէլէր սըզըլաճագսըն,
Հաքսըզլարա նասիհաթ հազաճաքսըն :

Լ

Լուղֆ էտէճէք Քրիստոս Ալլահ սանայ,
Ազըլ Ֆիդիրէհասան էտէճէք սանայ,
Հէփ միլլէթլէր տօսթ օլաճաքլար սանայ,
Սըտզը պիւթիւն իման էյլէ սէն պանայ :

Լ

Լադիֆէ պէլլէմէ սէն պու սէօզլէրի,
Յասուս պէհան էտէճէք հիքմէթլէրի,
Տօսթ էտէճէք սանա հէփ միլլէթլէրի,
Ատալէթլի չօք ֆազլիլէթլիլէրի :

Ի

Ինսաֆսըզ Սաւուղ Դաւիթէ պուլաչտը,
Հէր աէմ օնա չօզ գուհուլար գազտըրտը,
Բուհանի կէօզլէրինի աչամատը,
Ատիլ գազէպինի Ալլահտան ալտը :

Վ

Վէլհասըլ շիտտէթլի պաղըրաճաղըմ,
Պանա մէլէք կէլտի տուհուրաճաղըմ,
Տավամը կէօրսիւնլէր անլատաճաղըմ,
Պէօյլէճէ պօրճումտան գուրթուլաճաղըմ :

Է

Էֆէնտիմ իրիճա էտէրիմ սիզէ,
Սիզ սէօյլէյին Յիսուս էֆէնտիմիզէ,

Մէլայիքլէր թային էյլէսին պիզէ,
Հագսըզլարտան քէտէր կէլմէսին պիզէ:

Ր

Մէլայիքին ցէվապլարք.

Րէսուլլըզըն պէօյլէ գազանաճագսըն,
Իւրէքտէն վէ ճանտան չալըչաճագսըն,
Չօք սըզընթըլարա տայանաճագսըն,
Հագսըզլարը եօլա չաղըրաճագսըն:

Տ

Տիվանէլէրտէն չօք սըզըլաճագսըն,
Չօք հագսըզլարտան մայթապ օլաճագսըն,
Քրիստոսա էօրինէք օլաճագսըն,
Էօլմիչ վէ տիրիլմիչ սաեըլաճագսըն:

Ի

Ինսաֆսըզլար տույղուսուզ գալաճագլար,
Րուհանի կէօզլէրի աչմահաճագլար,
Սօնրատան գազէպէ չարփըլաճագլար,
Հէփ հազտըզլարընա ինանաճագլար

ՄԱՍՆ ԶՈՐՐՈՐԴ

ՄԷՃԼԻՍԷ ՊԻԼՏԻՐ ՏԷՏԻ

Մ

Միւճէրրէտ թէքմիլ սէօզլէրիմ հազասըն,
Քիլիսէի փաքլաերն տուեուրասըն,
Թասվիրլէրի գալտըրըն անլատասըն,
Սէն անլէրտէն ասլա հէչ գօրգմաեասըն:

Է

Էֆէնտիմիգ Յիսուս սէնի սէվէճէք,
Քըրք երլ սօնրա սէնին տավան կէօրէճէք,
Սէնի հէփ միլլէթլէրէ սէվտիրէճէք,
Սէնին սէօզլէրին գապուլ էթտիրէճէք:

Ճ

պէնիմ անվապարըմ:

Ճանըմ մէլէք պու մանսուպը ալամամ,
Քըրք երլ սըգընթըլարա տաեանամամ,
Տալկալը տէնիզլէրտէ հաչաեամամ,
Իսթիֆամ հազարըմ կէրի ալամամ:

L

Մէլայիքին ճեղապարհ.

Լուզֆ էյլէտի Քրիստոս Ալլահ սանայ,
 Պէնի թէքրար իրսալ էյլէտի սանայ,
 Սըտգը պիւթիւն իման էյլէ սէն պանայ,
 Սէնին շաղըզլարըն կէլմէզ լիսանայ:

Ի

Իքի Ֆիքիր իւզէրինտէ գալմատը,
 Նոյ փէզէմպէր ճանտան պանա ինանտը,
 Եիւզիկիրմի երլըք վատէսի ալտը,
 Կէմիսինի եափտըրմաեա պաշլատը:

Ս

Սէն քըրք երլտան գիեատէ չալըշասըն,
 Նոյ փէզէմպէրին մանսուպը ալասըն,
 Չօք հապսըզլարը եօլա չաղըրասըն,
 Յիսուսըն էմիրլէրի անլատասըն:

Է

Էֆէնտիմիգ Յիսուս գարարը վէրմիշ,
 Սէնի քէնտիսինէ ըէսուլ էյլէմիշ,
 Պու մատտէի պանա պէեան էյլէմիշ,
 Բէսուլըմա նասիհաթլար վէր տէմիշ:

Պ

Պիլմիշ օլ Ալլահա գարըը գօնըլմազ,

Գարշը գօհան տէրտլէրտէն զուրթուլամազ,
Հէր քիմ քի Յիսուս Ալլահա ինանմազ,
Թէքմիլ կիւնասլարընտան փաքլանամազ:

Ի

պէնիմ ճեվապլարք.

Իքի կէօզիւմ սանա ինանաճաղըմ,
Յիսուսըն էմիրլէրի եազաճաղըմ.
Եազաղըրմ գօյնուլտա սազլաեաճաղըմ,
Ամպիօնա չըզըպ պաղըրաճաղըմ:

L

Լուգֆ էյլէտի Քրիստոս Ալլահ պանայ,
Քէնտի էմիրլէրի պիլտիրտի պանայ,
Սէնտէ կէլտին պէեան էյլէտին պանայ,
Պէնտէ սըաղը պիւթիւն ինանտըմ սանայ:

S

Տէրտլէրիմէ տէրմանլար եթիչտիրտին,
Յիսուսըն սէօզլէրի պանա պիլտիրտին,
Յիսուս սէնին տալան կէօրէճէք տէտին:
Պէնի զաեթէթ փէք չօք մէմնուլն էյլէտին:

Ի

Մէլայիֆին ճեվապլարք.

Ինանտըն սէն Քրիստոս Ալլահընայ,
Ասլա գարշը կէլմէտին Փէրմանընայ,
Օտա հէր տէմ եարաղըմ էտէճէք սանայ,

Նասրհաթճը էտէճէք պէնի սանայ :

Ր

Րայճմ էտէճէք Յիսուս հէր տէմ սիզէրէ ,
 էմիրլէրի պիւտիրէճէք պիզէրէ ,
 Պիզ տէ պէեան էտէճէկիզ սիզէրէ ,
 Թէսէլիլէր վէրէճէկիզ սիզէրէ :

Տ

Տէրալէրտէն գուրթուլուպ շազ օլաճագսըն ,
 Քրիստոսըն ըէսուլը օլաճաքսըն ,
 Բուհանի հարմանլար չըքարաճաքսըն ,
 Պիւթիւն միլլէթլէրէ տաղըտաճաքսըն :

Է

Էֆէնսիմիզ Յիսուս պէնի կէօնտէրտի ,
 Բէսուլըմայ նասրհաթլար վէր տէտի ,
 Հէփ սէօզլէրիմ օնա պէեան էթ տէտի ,
 Սըտգը պիւթիւն իճիրայ էթսին տէտի :

Տ

Տիւնեա պէօյլէ տիւզէլիպ տօղրուլաճաք ,
 Հէփ ինսանլար պիր ճէմիեթ օլաճաք ,
 Պաշգա պաշգա ատէթլէր մէն օլաճաք ,
 Յիսուսըն սէօզլէրի թէքմիլ օլաճաք :

Ի

Իքի ֆիքիրլիքտէն չօք սագընասըն ,
Թէքմիլ սէօզլէրիմիզ տէսթան եազասըն ,
Իամինի «բուհանի խէնտիլ» եազասըն ,
Կիտիեօրում խայրի հօշնա գալասըն :
Իւրիւեա պիթտի պուրասա :

ԻՐԻՃԱԼԱՐ ԷՏԵԼԻՄ ՔՐԻՍՏՈՍԱ

Ի

Իրիճա էյլէտիմ Յիսուս Ալլահայ,
Տուվալար գապուլ էտէն բունուլլահայ,
էօլիւ տիրիլտիրէն փէտէր ուլլահայ,
Իւչ Քիսֆէթլի տէնիլէն պիր Ալլահայ:

Ր

Բունուլլահըն լուդֆը թարիֆ օլընմազ,
Խանուլլահըն մէրհէմէթի թարթըլմազ,
Փէտէր ուլլահ պունլարտան հիչ այրըլմազ,
Իւչ Քիսֆէթլի Ալլահ թապիր օլընմազ:

Ի

Իւչ Քիսֆէթլի պիր Ալլահա թափընտըմ,
Հէր վագըթ օնըն գափըլարընը չալտըմ,
Օնըն էմրի իլէ տէսթանլար եագտըմ,
Եագտըլարըմ մէճլիսլէրէ հօլլատըմ:

Ճ

Ճանլարընը սէվէնլէր ինանսընլար,
Իւչ Քիսֆէթլի Ալլահա թափընտընլար,
Յիսուսըն ալլահլըզը թանըսընլար,

Մէրհամէթլէրինէ նաիլ օլսուսլար :

Ա

Ալլահըն էվլատը պանա սէօյլէտի,
Իւրիւհամտա պէնի թալիմ էյլէտի,
Սէօզլէրիմ մէճլիսլէրէ պիլտիր տէտի,
Րէսուլլըզըն իճիրայ էյլէ տէտի :

Լ

Լուգֆի էյլէտի հէր տէմ ֆրիստոսս պանայ,
Վազըթ վազըթ մէլէք կէօնտէրտի պանայ,
Մէլէք իւրիւհամտա տէրս վէրտի պանայ,
Յիսուսըն սէօզլէրի պիլտիրտի պանայ :

Ա

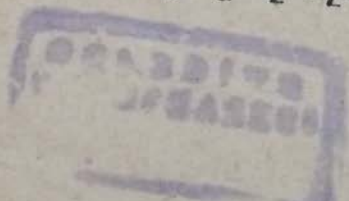
Ալլահըն էվլատը պէնի շազ էթտի,
Պիր գաչ տէֆա պէնի թալիմ էյլէտի,
Քէնտի էմիրլէրի պանա պիլտիրտի,
Տավանը պէն կէօրէճէկիմ սէօյլէտի :

Ր

Րէսուլլըզըն իճիրայ էյլէ տէտի,
Մէճլիսլէրէ տէսթանլար կէօնտէր տէտէ,
էմիրլէրիմ օնլարա պիլտիր տէտի,
Սօնըն սէլամէթ տըր հիչ գօրգմա տէտի :

Է

էսէֆ էթմէ տէտի շիզ օլաճաքսըն,

Միլլէթլէրի եօլա չաղըրաճաքսըն,
Պէնիմ էմիրլէրիմ անլատաճաքսըն,
Էսկի կիտիչլէրի գալտըրաճաքսըն:

S

Տինլէտիմ Քրիստոսըն էմիրլէրի,
Ֆիքրիմաէ պէլլէտիմ թէքմիլ սէօզլէրի,
Եօլա տալէթ էթտիմ մէճլիսիլիերի,
Պէեան էթտիմ օնլարըն գաղէպլէրի:

Է

Էմնիեէթլի արգատաշլար ալսընլար,
Օգուսունլար անլասընլար գանսընլար,
Իւչ քիւսֆէթլի Սլլահա թափընսընլար,
Հէր տէմ օնուն գափուսընը չալսընլար:

L

Լաթիֆէ սանմաերն սիզ պու սէօզլէրի,
Քրիստոս սէվինտիրէճէք պիզլէրի,
Թէքմիլ էտէճէք հէփ քէնտի սէօզլէրի,
Պիւ միլլէթ էտէճէք հէփ միլլէթլէրի:

Հ

Իմանսըզլար իմանա կէլէճէքլէր,
Իմանսըզլըզլարը թէրք էտէճէքլէր,
Իւչ քիւսֆէթլի Սլլահը սէվէճէքլէր,
Էմիրլէրի իճրա էտէճէքլէր:

Մէնչուր քէլամլարըմ թարթըլաճաքլար,
 Լիսանլարտան թէրճիմէ օլաճաքլար,
 Հէփ գաղէթալարտա պասըլաճաքլար,
 Կէօրէնլէր օգուեուպ շաղ օլաճաքլար:

Ր

Րայհմ էտէճէք Յիսուս հէփ միլլէթլէրէ,
 Միճիւզաթլար կէօսթէրէճէք անլէրէ,
 Անլէր իման էտէճէքլէր պիզլէրէ,
 Քարտաչ օլաճաքլար պիրիպիրլէրէ:

Ի

Ինսաֆսըզլար ինսաֆլը օլաճաքլար,
 Ինսաֆսըզլըքլարը պըրաքաճաքլար,
 Մուհարէպէլէրի գալարըրաճաքլար,
 Պիրի պիրլէրինէ սօսթ օլաճաքլար:

Ս

Սիզլէրի թէքըրարէն տալէթ էյլէտիմ,
 Օգուեանլար սիզի թալիմ էյլէտիմ,
 Յիսուսըն էմիրլէրինի պիրտիրալիմ,
 Պէն վաղիֆէմի իճիրայ էյլէտիմ:

Տ

Տինլէին անլարն սիզ պու սէօզլէրի,
 Յիսուս չօք սէվինաիրէճէք սիզլէրի,
 Կէօսթէրէճէք հիյպէթլի հիքմէթլէրի,
 Պիր միլլէթ էտէճէք հէփ միլլէթլէրի:

Ո

Ույգուտան չըզաճաքլար հիւքիւմէթլէր,
Յիսուսըն սէօզլէրի տինլէեէճէքլէր,
Էսկի կիտիչլէրի թէրք էտէճէքլէր,
Պիրի պիրլէրինի չօք սէվէճէքլէր:

Ս

Սէվինէրէք Յիսուսա դօշաճաքլար,
Յիսուսըն սէօզլէրի անլահաճաքլար,
Էսկի կիտիչլէրի պըրազաճաքլար,
Պիր միլլէթ օլմահա չալըչաճաքլար:

Ա

Ալլահըն էվլատը թանրեաճաքլար,
Մուհարէպէլէրի դալարրաճաքլար,
Քէնտի սիլահլարընը գըրաճաքլար,
Սապան տէմիրլէրի հափտըրաճաքլար:

«Եւ կստորեցցեն զսուսերս իւրեանց և արասցեն զխոփս:»

Յ

Յովսէփ կիպի պէն տէ շազ օլաճաղըմ,
Քասապլէթլէրիմտէն գուրթուլաճաղըմ,
Բուհանի հարմանլար չըզարաճաղըմ,
Պիւթիւն միլլէթլէրէ տաղըտաճաղըմ:

Պին տոգուզ եուզ վէ իկիրմի տոգուզտէ,

Յունիոս անըն իքինճիսի կիւնինտէ,
 Վահա՛ փափազ եագորդ պիր փազար կիւնտէ,
 Սուրբ Փրկիչ տէնիլէն հաստէհանէտէ :

Զ Ե Կ Ո Յ Ց

Այս հետևեալ համառօտ ծանուցումը, ուղ-
 դած եմ անկեղծ բարեկամներուս և արդարասէր
 համակիրներուս :

Բարեսէր և ողջամիտ ընթերցողներ և ըն-
 թերցունհիներէ որոնք որ այս երկու յայտնու-
 թիւններէն գոհ մնան և ապուելիք երրորդ յայտ-
 նութեան տպագրութեանը ծախքին մասնակցե-
 լու յօժարին, թո՛ղ հաճին մեզի տեղեկացունել
 իրենց անունը, որպէսզի գրքին մէջ արձանագ-
 րենք զիրենք :

Սոյն երրորդ յայտնութեան գրքին անունն
 «Ռուհանի թէսպին ինանանլարայ» գրած եմ :

Հրեշտակը տեսիլքիս մէջ այսպէս ըսած է :

Էմիրլերիմ եագասըն ,
 Եանընսա սագլաեասըն ,
 Սէն էկիցէ վարասըն ,
 Պիր երլ օրսա գալասըն :

Չորրորդ յառնութիւնը Ապոււչէխ գիւղը եղած է, որուն անունը Ապչուղանըն Մէյվասը գըրած եմ: Բայց հինգերորդ յառնութիւնը, Խարբերդու բանտին մէջը եղած է, որուն անունը գըրած եմ «Մտնպուսըն Չիչէկի»: Թէ որ Տէրը կամենայ, հետզհետէ այս խիստ հետաքրքրաշարժ և հոգեւոր, ճոխ, սնունդներ պարունակող երջանկաբեր յառնութիւնները տպել տալու պիտի աշխատիմ:

ՎՐԻՊԱԿ

		Սիւալ			Ուղիղ
էջ	7	տող	3	ճաղկեցի	ճաղկեացի
»	7	»	16	եղիային	եղիցին
»	13	»	16	մէջ	մէջը
»	20	»	7	Սրտերը	Միտքերը
»	21	»	20	ղիէ	ղրկէ
»	31	»	3	թէսէլի	թէսէլի
»	32	»	18	սըտգը	սըտգը պիւթիւն

ԳՐՔԻՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՍԱՏԱՐՈՂՆԵՐ

Օր. Թագուհի Ժամկոչեան ի յիշատակ իր
հանգուցեալ մօր և հանգուցեալ մեծ մօր և քրոջը :
Պ. Գառնիկ և Ստեփան Տէրէպէկեան եղ-

բայրք :

Պ. Յովհաննէս Էսկիբեան :

Պ. Յարութիւն Տիլէկեան և իր երեք եղ-
բայրները՝ ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ հօր :

Պ. Թորոս Սուգիասեան և իր երեք եղբայրները՝
ի յիշատակ իրենց հանգուցեալ հօր :

Ակն Ապուչէխ դիւզացի պ. Գաբրիէլ Տիլ-
պէրեան՝ ի յիշատակ իր ծնողաց և իր վաղամե-
ռիկ քրոջ :

Երկու բարեպաշտուհի տիկիներ ևս մաս-
նակցեցան, բայց չուզեցին՝ որ իրենց անունը հը-
րատարակենք :

«Գամէր» Լուսանկարչատունը, ի Պապը Ալի
Ճատտէսի, հաճեցաւ ձրիօրէն լուսանկարել գըր-
քիս հեղինակը :

Իսկ ծանօթ զինկօկրաֆ Պ. Մկրտիչ Իւթիւ-
ճեան հաճեցաւ պատրաստել քլիշէն նոյն լու-
սանկարին վրայէն :

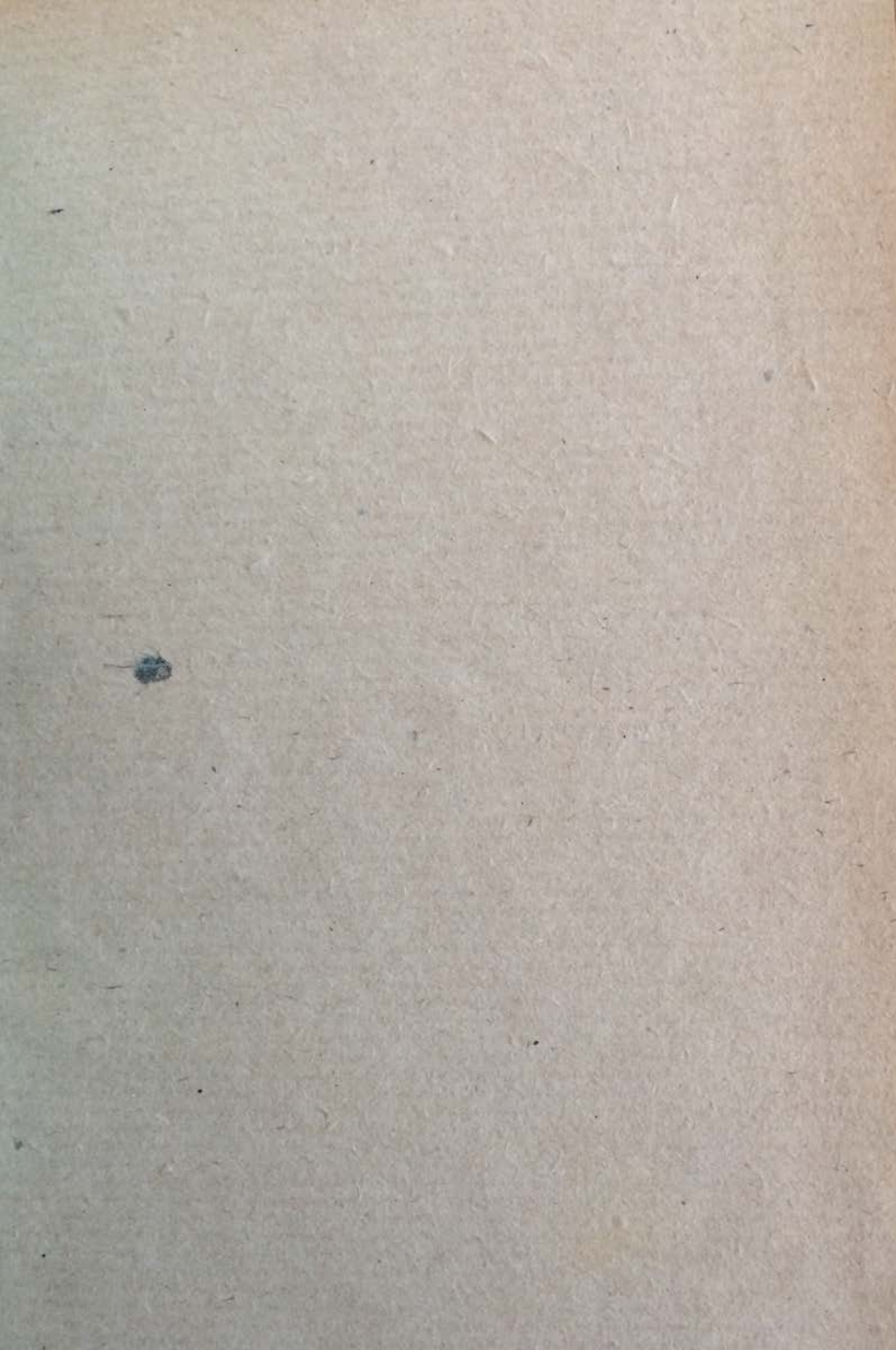
Բոլոր նուիրատուներուն համար կը յայտ-
նենք խորին շնորհակալութիւն :

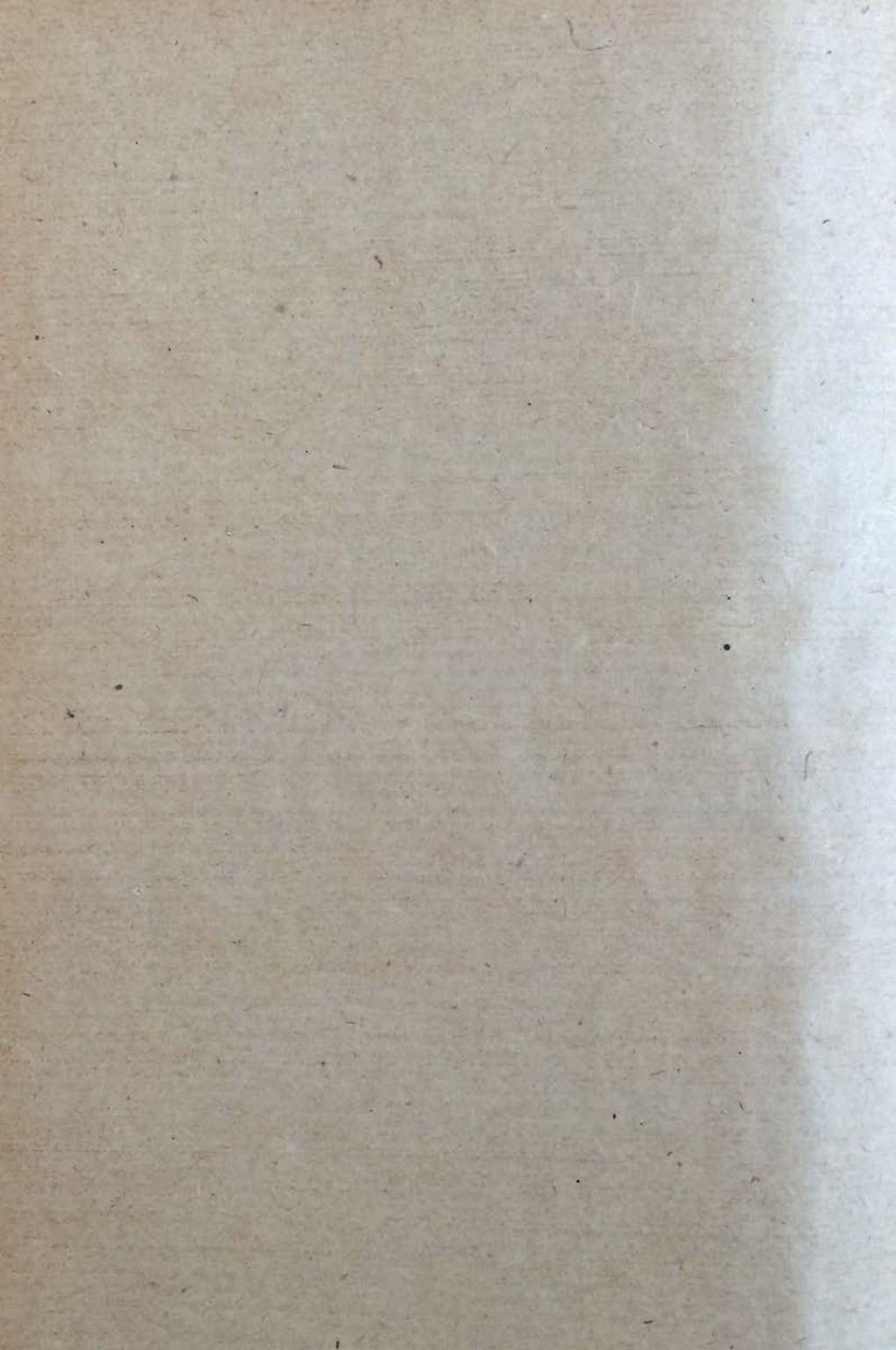

İBB Eyüp Sultan Halk ve Çocuk Kütüphanesi

ERM0970

255.07.02.01.06.00/

